

DOCUMENT			PAGE
Riktlinjer för Svenska kyrkans humanitära insatser			1(9)
PREPARED BY	DATE	DOCUMENT REFERENCE	VERSION
Internationella avdelningen	22/01/2018	Ks 2013/0259	2

Riktlinjer för Svenska kyrkans humanitära insatser

1. Inledning

Dessa riktlinjer fastställer övergripande inriktning för Svenska kyrkans humanitära insatser. Riktlinjerna gäller för de humanitära insatser som bedrivs av Svenska kyrkan inom ramen för den internationella verksamheten på nationell nivå. Med humanitärt arbete avses insatser för att rädda liv, förebygga och lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet och mänskliga rättigheter till förmån för katastrofdrabbade människor. Svenska kyrkans humanitära insatser styrs även av den Strategiska planen för Svenska kyrkans internationella arbete 2018-2022 samt det humanitära programmet 2018-2020.

1.1 Identitet

Svenska kyrkan är en del av en världsvid gemenskap och bärs av tron på en Gud som tar ställning för den som är nedtystad eller lever i en utsatt situation och där tro, liv, bördor och erfarenheter delas. Varje människa är skapad till Guds avbild och människovärdet är okränkbart. Människor är rättighetsbärare, inte behövande objekt för någon annans godhet. Det utmanar oss att bekräfta och stärka människors egna förmågor, ansvar och deltagande.

Svenska kyrkans internationella arbete är grundat i teologi, samtidigt som det bedrivs utifrån vedertagna principer för ett effektivt utvecklingssamarbete och humanitärt arbete, såsom de humanitära principerna, genusintegrerat människorättsbaserat arbetssätt (MRBA), Busandeklarationens principer för utvecklingseffektivitet, Istanbulprinciperna och Core Humanitarian Standards (CHS). Svenska kyrkan är en erkänd civilsamhällesaktör med stor erfarenhet av att stötta lokala civilsamhällsorganisationer runt om i världen.

För Svenska kyrkans internationella arbete är det humanitära arbetet ett uttryck för Guds kärlek och omsorg för människor i krissituationer, oavsett tro, tradition och värderande åtskillnad. Det humanitära imperativet – rätten och skyldigheten att bistå människor i nöd – anbefaller oss att rädda liv, förebygga och lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet och mänskliga rättigheter i akuta situationer. Det gäller särskilt de mest utsatta och handlar om rätten till liv, mat, hälsa och skälig levnadsstandard, men också om värdighet i situationer där människor är extremt utsatta och sårbara. Vi verkar för att människor och samhällen som drabbas eller hotas av humanitära kriser ska ha stärkt värdighet, välmående och återhämtningsförmåga.

1.2 Svenska kyrkans mervärden – samarbete, samordning och lokal förankring

Samarbete

Svenska kyrkan implementerar inte humanitära insatser på egen hand, utan samarbetar med partnerorganisationer. Att samverka och samarbeta med andra organisationer och kyrkor är kärnan både i vår identitet som kyrka och som biståndsorganisation. Genom att arbeta med lokala organisationer och kyrkor kan Svenska kyrkan bättre bidra till en hållbar och bärkraftig utveckling i de sammanhang där våra partner verkar och därigenom nå våra mål och visioner.

DOCUMENT			PAGE
Riktlinjer för Svenska kyrkans humanitära insatser			2(9)
PREPARED BY	DATE	DOCUMENT REFERENCE	VERSION
Internationella avdelningen	22/01/2018	Ks 2013/0259	2

Svenska kyrkan står i mångåriga och långsiktiga partnerrelationer världen över. Våra samarbetspartner är viktiga aktörer i de samhällen de verkar i och arbetar ofta långsiktigt med viktiga utvecklingsfrågor. Svenska kyrkans humanitära arbete bedrivs inte isolerat från den övriga internationella verksamheten. En humanitär insats genomförs oftast av eller tillsammans med en partner som Svenska kyrkan även har ett långsiktigt samarbete med, vilket gör att insatsen ingår i ett större sammanhang och genomförs av en partner med god kännedom om den lokala kontexten. Endast undantagsvis genomförs humanitära insatser i länder och tillsammans med partner där Svenska kyrkan inte har ett tidigare samarbete. Denna möjlighet måste dock finnas för att kunna svara upp mot akuta behov i svåra nödsituationer.

Sammantaget innebär detta att Svenska kyrkan arbetar integrerat med utvecklingssamarbete, påverkansinsatser och humanitärt bistånd och de humanitära insatserna utgör därför en del i ett långsiktigt engagemang i de berörda länderna. Svenska kyrkan strävar efter att arbeta långsiktigt och uthålligt, även om det humanitära mandatet öppnar upp för att ibland göra kortsiktiga insatser eller ha tillfälliga samarbeten.

Samordning

Som ett komplement till samarbetet med partnerorganisationer, ser vi medverkan i internationella allianser – internationella och globala partnerskap – som ytterligare ett mervärde. Det humanitära arbetet genomförs alltid i samarbete och samordning med andra organisationer. Svenska kyrkan är medlem i ACT-alliansen¹ som fungerar som en samordningsmekanism mellan mer än 145 kyrkor och organisationer. Därigenom följer Svenska kyrkan även ACT-alliansens humanitära policy (2015).

Som regel genomförs humanitära insatser genom koordinerade ACT-appeller, där resurser samordnas för att öka effektiviteten och genomslagskraften i de humanitära insatserna. Koordineringen sker på många nivåer, såväl lokalt och regionalt bland genomförande organisationer som globalt bland de organisationer som bidrar med finansiella resurser och tematisk kompetens. Koordinering sker också med olika humanitära samordningsprocesser, kluster och sektoriella samordningsmekanismer, lokalt såväl som globalt.

Genom ACT är Svenska kyrkan således medlem i ett världsomspännande nätverk av lokalt förankrade kyrkor och organisationer. Genom ACT kan Svenska kyrkan bidra till att stärka den humanitära responsen på flera nivåer, både när det gäller policyutveckling för alliansen på global nivå och att stärka kapaciteten bland de lokala organisationerna. ACT är i sin tur medlem i flera ledande humanitära samordningsinitiativ, så som Inter-Agency Standing Committee (IASC)², International Council of Voluntary Agencies (ICVA), Steering Committee for Humanitarian Response (SCHR).

En av Svenska kyrkans humanitära partner inom ACT-alliansen är Lutherska världsförbundet (LWF/DWS)³, och samarbetet utgår från LWF/DWS Emergency Response Mechanism. LWF/DWS har avtal med flera FN-organ och samarbetar ofta med FN i olika insatser. Såväl

¹ Action by Churches Together, ACT Alliance. www.actalliance.org

² Svenska kyrkan representerar sedan 2008 ACT i IASC Reference Group on Mental Health and Psychosocial Support.

³ Lutheran World Federation/Department for World Service www.lutheranworld.org Svenska kyrkan är en av dess medlemsorganisationer.

DOCUMENT			PAGE
Riktlinjer för Svenska kyrkans humanitära insatser			3(9)
PREPARED BY	DATE	DOCUMENT REFERENCE	VERSION
Internationella avdelningen	22/01/2018	Ks 2013/0259	2

ACT, LWF/DWS och Svenska kyrkan är dessutom medlemmar i Core Humanitarian Standard (CHS) Alliance. ACT-sekretariatet och Svenska kyrkan är certifierade för CHS.

Lokal förankring

Som kyrka i samarbete med andra kyrkor och kyrkliga organisationer finns det en koppling mellan engagerade i lokala församlingar och övergripande nivåer. Det innebär att Svenska kyrkan med sina frivilligt engagerade kan spela en viktig roll för att mobilisera stöd för humanitära frågor genom insamling, utbildningsinsatser och opinionsbildning, liksom Svenska kyrkans partner har möjlighet att engagera människor genom sina lokala nätverk. Våra partners lokala förankring gör att vårt arbete får större trovärdighet och relevans eftersom det utgår från människors behov och verklighet. Svenska kyrkan har skrivit under Charter 4 Change och har ambitionen att kanalisera bistånd direkt till lokala och nationella humanitära partnerorganisationer, eftersom dessa ofta är bäst lämpade att respondera då kriser uppstår.

1.3 Svenska kyrkans specifika bidrag – mervärde – i det humanitära arbetet

De generella mervärden som beskrivs under punkt 1.2 innebär att Svenska kyrkan, genom att verka i sina nätverk och sammanhang, har en särskild roll att fylla. Utöver de mervärden som beskrivs ovan är Svenska kyrkans specifika bidrag in i det humanitära arbetet den psykosociala fokuseringen som gör att Svenska kyrkan har en särskild profilering och expertis vilken ger en viktig roll såväl inom ACT som på den globala arenan.

Det faktum att Svenska kyrkans partner finns på plats redan innan en katastrof inträffar, kopplat till Svenska kyrkans breda finansieringsbas som består av både egeninsamlade medel och stöd från institutionella givare, gör att Svenska kyrkan kan bidra med snabb och flexibel finansiering till olika insatser. Svenska kyrkan har ett brett arbete inom humanitärt bistånd, utvecklingsarbete och påverkansarbete som bygger på långsiktiga relationer till partner med lokal förankring. Detta gör Svenska kyrkan särskilt lämpad att stärka samverkan mellan humanitärt- och utvecklingsbistånd. Dessa olika aspekter av vårt mervärde beskrivs närmare i den efterföljande texten.

2 Basic principles

2.1 Det humanitära imperativet och humanitära principer

Svenska kyrkans humanitära arbete baseras på det humanitära imperativet, dvs. rätten och skyldigheten att bistå människor i nöd. Humanitärt bistånd ska ges på grundval av behov enbart. Arbetet utgår från de humanitära principerna om humanitet, opartiskhet, neutralitet och oberoende i det humanitära biståndet.

Samtidigt som Svenska kyrkans humanitära bistånd ska samverka med utvecklingssamarbetet för att i möjligaste mån bidra till förebyggande insatser, hållbar återhämtning och långsiktiga lösningar, är det viktigt att säkerställa att det humanitära biståndet förblir neutralt och behovsbaserat. En humanitär insats ska alltid föregås av en behovsbedömning enligt fastställda kriterier.

DOCUMENT			PAGE
Riktlinjer för Svenska kyrkans humanitära insatser			4(9)
PREPARED BY	DATE	DOCUMENT REFERENCE	VERSION
Internationella avdelningen	22/01/2018	Ks 2013/0259	2

Svenska kyrkans humanitära insatser fokuserar på att rädda liv och upprätthålla mänsklig värdighet, och bidrar även till Svenska kyrkans övriga strategiska mål. I interna målkonflikter ska de humanitära principerna ha företräde.

Svenska kyrkans humanitära bistånd ska vägledas av principerna om Gott humanitärt givarskap (GHD)⁴. Som medlem i ACT gäller också partnerskapsprinciperna⁵ om respekt, öppenhet, resultatorientering, ansvar och komplementaritet.

2.2 Rättsligt ramverk

Det humanitära arbetet vilar på ett internationell rättsligt ramverk som utgörs av *internationell humanitär rätt* (*Genevekonventionerna* och deras tilläggsprotokoll), *flyktingkonventionen*, *mänskliga rättigheter* (FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och konventionerna om medborgerliga och politiska respektive ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter), samt ett antal andra avtal och riktlinjer som reglerar rätten att ge och ta emot humanitärt bistånd i olika situationer. Det humanitära biståndet baseras således på människors rätt att få sina grundläggande behov tillgodosedda enligt folkrättsliga principer och avtal, vilket skiljer det humanitära biståndet från utvecklingssamarbetet.

2.3 Uppförandekod för det humanitära arbetet

Svenska kyrkans humanitära arbete bedrivs i enlighet med uppförandekoden för Internationella Röda korset och Röda halvmånen och frivilligorganisationer i katastrofarbete (Code of Conduct for the International Red Cross and Red Crescent Movement and NGO:s in Disaster Relief). All personal som arbetar med Svenska kyrkans humanitära insatser har också skrivit under Svenska kyrkans egen uppförandekod samt uppförandekoden för anställda inom ACT-alliansen (ACT Alliance Code of Conduct for the prevention of misconduct, including corruption, fraud, exploitation and abuse, including sexual; and to ensure child safeguarding).

2.4 Ansvar och kvalitet

Liksom den övriga internationella verksamheten ska de humanitära insatserna präglas av en hög grad av ansvarstagande och kvalitetssäkring. Svenska kyrkan är medlem i the Core Humanitarian Standard (CHS) Alliance och certifierad för CHS. De humanitära insatserna bedrivs i enlighet med de åtaganden som gjorts i Svenska kyrkans Accountability Framework⁶.

Utöver detta har Svenska kyrkan åtagit sig att följa Sphere Standards (Sphere Minimum Standards in Disaster Relief) i det humanitära arbetet. I enlighet med riktlinjerna för Svenska kyrkans partnersamarbete förväntas Svenska kyrkans humanitära partner också följa de grundläggande humanitära principerna ovan liksom gällande uppförandekoder, standards och överenskommelser som är specifika för det humanitära arbetet. Detta följer också av att alla organisationer som ingår i en ACT-insats är bundna av de obligatoriska riktlinjer och principer som gäller för medlemskap i ACT och deltagande i ACT:s humanitära insatser, samt

⁴ www.goodhumanitariandonorship.org

⁵ Principles of Partnership (Global Humanitarian Platform, 2007). ACT Alliance Accountability Framework <http://www.actalliance.org/resources/policies-and-guidelines/act-quality-accountability-framework>

⁶ I detta ingår bland annat riktlinjer för partnersamarbeten, klagomålshantering, informationsdelande samt antikorrupsionsarbete.

DOCUMENT			PAGE
Riktlinjer för Svenska kyrkans humanitära insatser			5(9)
PREPARED BY	DATE	DOCUMENT REFERENCE	VERSION
Internationella avdelningen	22/01/2018	Ks 2013/0259	2

ytterligare ett antal åtagande så som uttryckt i ACT Alliance Quality and Accountability Framework⁷.

2.5 Lokalt ägarskap

Svenska kyrkan främja lokala aktörers kapacitet och möjlighet att agera för skydd, överlevnad och återhämtning i det humanitära arbetet. Trots att lokalt deltagande och ägarskap i planering, styrning och implementering är centralt för effektivt humanitärt arbete, går endast en bråkdel av världens humanitära bistånd direkt till lokala organisationer. Svenska kyrkans internationella arbete vill öka stödet till lokala aktörer, stötta lokalt ledda insatser samt lyfta lokala perspektiv på skydd, överlevnad och återhämtning. Svenska kyrkan vill särskilt säkerställa kvinnors och barns perspektiv och aktiva deltagande.

2.6 Psykosocialt välbefinnande

Svenska kyrkan vill arbeta för att psykosociala behov, på samma sätt som synliga fysiska och materiella behov, tas på allvar vid en humanitär kris. Psykosociala problem och mental ohälsa minskar ofta möjligheten för individen att ta hand om sig själv och sina närstående och kan få långtgående negativa effekter för individ, familj och samhälle. Psykosocialt välmående återfås bättre efter kris om människor får kontroll över och möjlighet att delta i aktiviteter som påverkar dem, men också får möjlighet att ge något tillbaka till samhället. Svenska kyrkan arbetar med ett lokalt förankrat psykosocialt förhållningssätt som ser till människors egna resurser och egen förmåga att hantera situationen och återhämta sig. Den vill främja ett psykosocialt förhållningssätt i det humanitära arbetet och stärka partners kapacitet att integrera det i sitt arbete.

3. Övergripande mål och arbetets inriktning

3.1 Övergripande målsättning och mandat

Det övergripande målet för Svenska kyrkans humanitära arbete är att rädda liv, förebygga och lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet och mänskliga rättigheter till förmån för katastrofdrabbade människor. Svenska kyrkan ska ha kapacitet att bistå med humanitära insatser till följd av naturkatastrofer, väpnad konflikt eller andra katastrofliknande situationer.

En humanitär situation (nödsituation, katastrof) karakteriseras av att den allvarligt stör en befolknings eller ett samhälles fungerande och orsakar mänskliga (inklusive sociala och psykosociala), materiella, ekonomiska och/eller miljömässiga förluster och förstörelse som slår ut eller kraftigt reducerar människors och samhällets kapacitet att hantera situationen på egen hand.

Katastrofer kan vara akuta engångsföreteelser, återkommande akuta eller kroniska situationer. I de återkommande och kroniska katastroferna har den humanitära situationen blivit ett mer förutsägbart eller konstant tillstånd. Gemensamt för dessa situationer är att människor är beroende av stöd utifrån för att kunna säkerställa sina basala behov.

3.2 Akuta insatser

De akuta insatserna syftar till att rädda liv, lindra nöd och bidra till att upprätthålla värdighet bland de mest sårbara människorna i den akuta fasen efter en katastrof. Detta innebär att

⁷ Se fotnot 5.

DOCUMENT			PAGE
Riktlinjer för Svenska kyrkans humanitära insatser			6(9)
PREPARED BY	DATE	DOCUMENT REFERENCE	VERSION
Internationella avdelningen	22/01/2018	Ks 2013/0259	2

insatserna ska bidra till att tillgodose basala fysiska och psykosociala behov i ett inledande skede. Svenska kyrkan kan ge katastrofstöd till såväl materiellt bistånd som skyddsinsatser och insatser som svarar upp mot psykosociala behov⁸.

Akuta humanitära insatser kan per definition inte planeras i förväg och är till sin natur tidsbegränsade, även om de inkluderar ett långsiktigt perspektiv. Svenska kyrkan ska ha beredskap att bistå med insatser i akuta situationer, primärt i de länder som identifierats som Svenska kyrkans programländer, men även ha beredskap för att i särskilda fall gå in med insatser i andra länder.

3.3 Insatser för tidig återhämtning

Insatser för tidig återhämtning syftar till att stärka samhällets förmåga att återhämta sig från konflikter eller naturkatastrofer, stödja övergången från kris till relativ stabilitet och undvika att krissituationer återuppstår. Det handlar om att tillgodose människors grundläggande behov, skapa försörjningsmöjligheter och bidra till ökad mänsklig säkerhet. Genom att integrera ett förhållningssätt som stödjer tidig återhämtning kan man hjälpa människor att gå från nödhjälp mot självförsörjning och utveckling, säkerställa att den humanitära insatsen stärker människors och samhällets återhämtningsförmåga och motståndskraft mot nya katastrofer samt i möjligaste mån börja ta itu med krisens bakomliggande orsaker. Tidig återhämtning förutsätter ett lokalt ägarskap och att de drabbade aktivt deltar i alla faser av detta arbete, från planering och genomförande till uppföljning.

Svenska kyrkans humanitära insatser ska som princip bidra in i det tidiga återhämtningsarbetet, då detta möjliggör en mer hållbar och långsiktig återhämtning. I möjliga fall ska sådana insatser vara direkt kopplade till de akuta insatserna och utformas på ett sätt som stärker den lokala kapaciteten. I Svenska kyrkans programländer finns alltid en långsiktig verksamhet och där kan insatser för tidig återhämtning inkluderas i den akuta fasen samt fortsätta i ett senare skede. Insatser i dessa länder ska därför alltid ha ett långsiktigt perspektiv samtidigt som den humanitära insatsen har en tydlig exitstrategi.

I övriga länder kan Svenska kyrkan bidra till återhämtningssinsatser som genomförs i direkt anslutning till de initiala insatserna, dock inte som separata insatser längre fram.

3.4 Kroniska eller utdragna katastrofsituationer

Det finns ingen universell definition av kroniska eller utdragna katastrofsituationer, men ofta syftar termen på väpnade konflikter eller politiska kriser som pågår över lång tid och försvagar människors överlevnadsmekanismer. Om sådana situationer uppstår eller pågår i eller i relation till Svenska kyrkans programländer kan humanitära insatser initieras. Dessa ska då tydligt kopplas till pågående långsiktiga insatser i landet eller i regionen, samt i relevanta fall till påverkansinsatser. I händelse av sådana insatser ska det dock redan från start planeras för hur insatsen ska avslutas alternativt övergå i det pågående utvecklingsarbetet.

Svenska kyrkan kan även svara på plötsliga upptrappningar av kroniska eller utdragna katastrofsituationer i andra länder då extra humanitärt stöd behövs under en begränsad period för att undvika en akut förvärring av redan svåra humanitära förhållanden.

⁸ I linje med det holistiska perspektivet på människors välbefinnande, stöder Svenska kyrkan insatser i sin helhet och inte enbart psykosociala komponenter.

DOCUMENT			PAGE
Riktlinjer för Svenska kyrkans humanitära insatser			7(9)
PREPARED BY	DATE	DOCUMENT REFERENCE	VERSION
Internationella avdelningen	22/01/2018	Ks 2013/0259	2

3.5 Samverkan mellan humanitärt- och utvecklingsbistånd, inklusive katastrofriskreducering

Den gemensamma agendan för humanitära- och utvecklingsaktörer har länge handlat om att länka katastrofbistånd, återuppbyggnad och utveckling (Linking Relief, Rehabilitation and Development, LRRD). Huvudsyftet med LRRD är att säkerställa ett kontinuerligt välbefinnande för den drabbade befolkningen genom den akuta krisen till återhämningsfasen och samtidigt medvetet arbeta med de villkor som möjliggör för den drabbade befolkningen att gå vidare till långsiktig återuppbyggnad och utveckling.

Svenska kyrkan ska främja strategier som hjälper till att knyta samman katastrof, återuppbyggnad och utveckling. I praktiken sker detta genom att verka för att humanitärt bistånd ska ha en utvecklingsfrämjande effekt⁹, samtidigt som återuppbyggnads- och utvecklingsbistånd bidrar till att minska sårbarheten hos utsatta befolkningar.

Svenska kyrkans humanitära bistånd ska om möjligt komplettera och samverka med pågående utvecklingsinsatser, även om de har olika grundsatser och utgångspunkter. Detta gäller alltid i Svenska kyrkans programländer där samordning med utvecklingsaktörer kring hanteringen av transitionsfasen och eventuella exitstrategier bör ske redan under planeringsstadiet av nya humanitära åtaganden. Även i övriga länder uppmuntrar Svenska kyrkan förbättrat samspel mellan humanitära- och utvecklingsaktörer.

Det stora antalet utdragna katastrofsituationer och de kontinuerligt ökande humanitära behoven har resulterat i ett ökat fokus på långsiktiga, fleråriga strategier bland humanitära aktörer och ett mer holistiskt förhållningssätt som syftar till att öka samspelet mellan humanitära- och utvecklingsaktörer. Detta finns reflekterat i flera globala initiativ, såsom Sendairamverket för katastrofriskreducering, Agenda for Humanity och Agenda 2030. OCHA:s New Ways of Working lyfter också vikten av ökat samspel mellan humanitära- och utvecklingsaktörer. Svenska kyrkan syftar till att öka samspelet mellan humanitära- och utvecklingsaktörer i sårbara kontexter baserat på gemensamma mål. Detta uppnås genom att på ett sammanhängande sätt stärka partners arbete i att adressera de bakomliggande orsakerna och de humanitära behoven samtidigt som de humanitära principerna respekteras och ett genusintegrerat rättighetsbaserat arbetssätt säkerställs.

Svenska kyrkan har möjlighet att bidra med finansiering utöver den akuta krisfasen för att överbrygga det finansieringsgap som kan uppstå mellan de akuta insatserna och fortsatt utvecklingsarbete. Då Svenska kyrkan arbetar utifrån ett holistiskt perspektiv och inom flera områden har vi goda möjligheter att täcka hela spannet mellan katastrof-, återhämnings-, återuppbyggnads- och utvecklingsinsatser; att arbeta förebyggande redan innan en katastrof inträffar; och att stärka samverkan mellan humanitärt- och utvecklingsbistånd.

Katastrofriskreducering

Svenska kyrkans humanitära bistånd ska, utöver att rädda liv och lindra nöd, bidra till att stärka lokala samhällsstrukturer att hantera risker och förebygga framtida katastrofer.

⁹ Se 3.3 om tidig återhämtning.

DOCUMENT			PAGE
Riktlinjer för Svenska kyrkans humanitära insatser			8(9)
PREPARED BY	DATE	DOCUMENT REFERENCE	VERSION
Internationella avdelningen	22/01/2018	Ks 2013/0259	2

Katastrofriskreducering kan ses som ett systematiskt tillvägagångssätt för att identifiera, bedöma och minska riskerna för katastrofer. Det har tre huvudsakliga dimensioner: förebyggande, begränsning av effekter och beredskap.

Svenska kyrkans humanitära insatser ska inkludera element av katastrofförebyggande och beredskap. I Svenska kyrkans programländer som är särskilt utsatta för naturkatastrofer ska Svenska kyrkan därutöver sträva efter att integrera katastrofriskreducering i allt sitt arbete som skär igenom utveckling, katastrofinsatser, tidig återhämtning, återuppbyggnad och tillbaka till utveckling. Även i andra länder uppmuntrar Svenska kyrkan partner att tänka in katastrofförebyggande åtgärder i sina humanitära insatser.

4. Metod för genomförande

Svenska kyrkans humanitära insatser kan genomföras genom ett finansiellt anslag, personalinsats och/eller tematiskt stöd.

4.1 Finansiellt stöd

Svenska kyrkan kan, tack vare sin relativt breda finansieringsbas och sina nära relationer med partner, möjliggöra förutsägbar, snabb och flexibel finansiering till humanitära insatser. Svenska kyrkan kan ge finansiellt stöd till humanitära insatser som genomförs av ACT-medlemmar inom ramen för en ACT-appell eller någon annan form av samordnad insats inom våra nätverk. I särskilda fall kan insatser även genomföras genom en bilateral överenskommelse med en särskild partner.

Finansiellt stöd kan ges till en eller flera organisationer efter genomförd behovsbedömning samt bedömning av insatsens innehåll i förhållande till Svenska kyrkans mål och prioriteringar och genomförande organisations kapacitet att genomföra en effektiv och relevant insats. Svenska kyrkan ska därmed varje år säkerställa att humanitära medel finns tillgängliga för detta ändamål, vilket kan ske genom insamling av egna medel samt anslag från externa givare.

4.2 Personalinsatser och tematiskt stöd

Svenska kyrkan arbetar genom och tillsammans med partnerorganisationer och implementerar inte insatser på egen hand. Däremot kan Svenska kyrkan bidra till implementering genom kapacitetsstärkande personalinsatser och tematiskt stöd, särskilt gällande ett integrerat psykosocialt förhållningssätt och specifika psykosociala insatser.

Svenska kyrkan kan också bidra till att kvalitetssäkra insatser ur ett psykosocialt perspektiv, i samarbete med den genomförande organisationen. Detta kan ske genom tekniskt stöd till att utarbeta och genomföra behovsbedömningar, planering och design av projekt, uppföljning av pågående insatser samt utvärdering av avslutade insatser.

Personalinsatser och tematiskt stöd sker på förfrågan av den lokala partnern eller på Svenska kyrkans initiativ i dialog med partnern. Detta ska koordineras med andra kapacitetsstärkande insatser som genomförs inom ramen för ACT-samarbetet. Svenska kyrkan ska främst genomföra personalinsatser med koppling till Svenska kyrkans programländer och partner,

DOCUMENT			PAGE
Riktlinjer för Svenska kyrkans humanitära insatser			9(9)
PREPARED BY	DATE	DOCUMENT REFERENCE	VERSION
Internationella avdelningen	22/01/2018	Ks 2013/0259	2

men har även ett mandat att kapacitetsstärka det humanitära arbetet inom hela ACT-alliansen, utifrån ett psykosocialt perspektiv.

4.3 Kommunikations- och informationsarbete

Svenska kyrkans humanitära insatser ska kommuniceras till våra medlemmar, givare och andra intressenter. Kommunikation syftar till att sprida information om våra insatser, möjliggöra insamling av medel samt till att öka transparensen i redovisningen av vårt arbete.

Kommunikationen syftar vidare till att i Sverige sprida information om ACT-alliansens arbete. Det humanitära arbetets syfte och principer ska alltid tydliggöras i kommunikations och informationsarbete.

4.4 Påverkansarbete

I flera fall respekteras inte det humanitära mandatet så som det fastslagits i internationell humanitär rätt. I sådana situationer är det viktigt att Svenska kyrkan kompletterar sina humanitära insatser med såväl informations- som påverkansarbete för att bidra till att lyfta upp den humanitära rätten, mänskliga rättigheter och grundläggande humanitära principer på den politiska agendan.

Därutöver är det ofta så att katastrofer orsakas eller förvärras av faktorer som har sin grund i strukturella orättvisor eller andra problem som endast kan lösas på politisk väg. I sådana fall bör de humanitära insatserna kompletteras med påverkansinsatser och samordnas med andra utvecklingsinsatser i det berörda området. Detta gäller främst i eller i relation till Svenska kyrkans programländer.

4.5 Uppföljning, utvärdering och lärande

Ett av Svenska kyrkans mervärden, förutom kapacitetsstärkande insatser, är kvalitetssäkring av våra partners arbete i enighet med internationella principer och standards. Svenska kyrkan strävar efter ett ömsesidigt lärande tillsammans med partner. Det är viktigt att lärdomar från insatser tas tillvara och att dessa integreras i det löpande arbetet. Därför ska humanitära insatser följas upp och utvärderas och resultaten ligga till grund för revidering av pågående arbete och planering av ny verksamhet. Uppföljning och utvärdering kan företas som koordinerade och planerade insatser inom ACT, men kan även initieras bilateralt av Svenska kyrkan och den aktuella partnern.

Svenska kyrkan ska också bidra till ökad internationell dialog och partnerskap, t.ex. inom ACT och andra forum. Där ska Svenska kyrkan bidra till utveckling av policys och standards samt ökad professionalisering av humanitära aktörer.

5. Uppföljning av riktlinjerna

Riktlinjerna för Svenska kyrkans humanitära arbete är antagna av Nämnden för internationell mission och diakoni den 19 mars 2013. Riktlinjerna uppdaterades och godkändes av den internationella chefen i januari 2018. Riktlinjerna gäller tills vidare och kommer att revideras utifrån beslut av verksamhetsledningen, internationella avdelningen.